

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Egész évre 10 korona. félévre 5 korona. Negyed évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Ne engedjük elsikkasztani!

A súlyos milliókat lakájkészéssel megszavazták. Megszavazták odafönn Bécsben a milliókból lett képviselők. Mit nekik a milliók és a milliárdok nehéz terhe, hisz nem a képviselői jól megérdemelt ezerekből, nem is a nagybirtokok aprólékos adóiból fogják összeadni ezeket az összegeket, hanem a szegény földmivelő, a nyomorgó hivatalnok és verejtékező munkás bőréből hasítják ki!

De azok, akik e milliárdos újabb merényletet el merték követni s akiknek a soraiban még arra is akadt szemérmetlen vakmerő, hogy még keveselte is a molochnak adott áldozatot, azok vigyáztak arra, hogy az izzadó, a roskadozó nemzet hátát, ott, a honnan kiakarják vajúni az újabb véres terheket, előbb megkengették. Es beszélnek és beszélgetnek nemzeti követelésekről, beszélnek és beszélgetnek nemzeti vívmányról a hadseregben.

De csak beszélnek és beszélnek. Közben pedig, a beszélés és megszavazás közben, mosolyogva hiszik, befelé, sunyi mosolygással gondolják, hogy elbeszéltek és beszédükkel agyonlefedtették a nemzet, a nép legnagyobb és leghangosabb követelését az általános titkos, egyenlő és községenkénti választójog megvalósí-

tását. Azt hiszik, hogy a nemzeti követelések hangoztatása — mert csak hangoztatását halljuk, megvalósítását pedig hiába várjuk — elfeledtetni velünk egy órára is a mi legnagyobb követelésünket. Az oligarchák, a húst a kenyeret drágítók képviselői fölkinálják a dolgozó nemzet fillereit, hazugsággal veszik ajkaikra a nemzeti követelések jelszavait s azt hiszik, hogy mi egy percre is hiszünk az alkoholban és erkölcsstelenségben született, a nemzeti, a népakarat ellen létrejött parlamenti többség álszenteskedésének.

Igen, nekünk voltak és vannak nemzeti követeléseink, sőt csak nekünk a függetlenségi és 48-as pártunk voltak. Azokhoz ragaszkodunk, azoknak kielégítését követeljük.

Azokhoz jogunk van, meg akarjuk valósítani a nemzet minden akaratát. A nemzet és a népakaratából, amikor ez a népakarat teremti meg a népparlamentet, amelyben egy szabad nép nagy ereje és igazsága fog szembeállani az alkudozó, a milliókat kérő féllal s amikor a népszabadság hatalmas ereje egyenlő félként fog ott állni az alkudozásnál s ott nem szolgálkú megalázkodással fogja kikönyörögni igazainak morzsáit — hiába.

De a nemzeti követelések teljesüléséhez, a népboldogság ut-

jára a választói jog reformjának ellenségeivel soha sem jut el a nemzet.

A magánérdekek, a zsebpolitika hőseinek el kell takarodni az ország vezetésétől, el kell söpreni őket a nyilvánuló, az általános, egyenlő és községenkénti választói jogban megszólaló népakaratnak.

Nincs sürgősebb, nincs szükségesebb dolog, mint az általános, titkos, egyenlő és községenkénti választói jog. Erről hallgatni, ezt agyonbeszélni nem lehet akkor, amikor a nemzet izzadságszaga, verejtékes fillereit hordják, dobálják a soha jól nem lakó moloch tátongó torkába a delegációs urak.

Nekünk ma minden ez a választói jog, ebben benne van minden. Benne vannak a nemzeti követelések, benne van a népszabadság, benne a nemzet boldogsága, a népakarat ervényesülése és a mi fillereinkből milliárdokkal dobálózó és milliárdokat megszavazó legények és gazdáik letörése.

A társadalom a kolera ellen.

A jótékony egyesületek vezetőinek értekezlete.

A fekete veszedelem, a kolera egy idő óta nem szedi már áldozatait az országban. A hivatalos jelentések szerint szűnőfélben van a ha-

szor járta a szédítő magasságokat épülő házak fedélgerendái közt, hogy fejét nem huzta le magához semmi mélység.

Meghalt az asszony és Szánthó Gáspár tudta mi a kötelessége. Elővette az ácsplajbást és számadást csinált. Akárcsak most hat hosszú és munkától verejtékes esztendő után, amikor a számokkal teleirt árkus papirossal odaállt a felesége olajfésű képe elé és halknak, hogy a pitvarban teveszlő Trézi meg ne hallja, elkezdett dicsőkedni:

— Tízezer pengő forint. Tízezer pengő forint! Ennyit gyűjtöttem a leányunknak. Meg vagy elégedve anyjukom édes?

A kép meglehetően elégedve, mert valahonnan egy napsugár épen a szemére sikkolt s a jóságos, öreg szem, mintha örömtől csillogott volna...

Kint gyermekes kacagás hangzott s a pitvarból behallatszott a Trézi hangja:

— A tekintetes ur már várja a kisasszonyt.

Marika berontott a szobába. Piros volt az arca a friss, kora őszi levegőtől és a ruhája fűszagos.

lált osztó járvány. De ez a szünetelése a járványnak — és erre nagy a valószínűség — csak időleges, mely a mostani időjárás mellett az eddiginél sokkalta nagyobb erővel törhet ki. A veszély tehát nem mult el végkép, sőt fenyegetőleg lebeg továbbra is fejként felett és ezért a batóságoknak kötelességük minden lehetőt elkövetni, hogy az esetleg újból, sőt talán fokozottabb erővel fellépő járványnak utját szeghessék.

A szükséges óvintézkedések megtétele volt a célja annak az értekezletnek, melyet hétfő délután 2 órára hívott össze a vármegye főispánja a vármegyeház nagytermébe. A jótékony nőegyesületek vezetői gyűltek egybe, hogy megbeszéljék azokat a módozatokat, amelyekkel azelőtt lehet némileg venni a fekete veszedelem közelgő pusztításainak és enyhíteni lehetne a járvánnyal járó esetleges nyomort.

Hölgyeink nemeslelkűségének, áldozatkészégének köszönhető, hogy az értekezlet eredménnyel járt és sikerült megfelelő módot találni arra, miképen lehet majd egyöntetű eljárással eredményesen utját állani az Ázsiából ideszakadt fekete veszedelem óriási pusztításainak. Hála ezért a vármegye nemeslelkű, minden áldozatra kész hölgyeinek és hála a vármegye vezetőinek, akik idejekorán gondoskodtak a veszedelem pusztító munkájának csökkentéséről.

Az öreg Szánthó zsebébe dugta a számadást és boldogan fogta meg a lánya kezét...

— Marikám — kezdte büszkén és némi meghatottsággal — mátlól fogva új élet kezdődik. Egészen új. Az Isten ő szent felsége megsegített: a jövőd biztosítva van. Most már felszabadultam én is, nem panaszkodhatsz majd, hogy mindig csak dolgozom. Együtt megyünk mulatságokba, bába. Az ám! Bába is. Mert jön a tél és...

Az öreg nagyon meg volt hatva. Eszterhás, szürke szemöldökét sűrűn vonagatta össze s végül is nem tudta befejezni a mondkáját, hanem sietve megcsókolta a lányát. Mariska pedig boldogan rohant ki a szobából és már pitvarban kezdte kiabálni:

— Mademoiselle! Mademoiselle! Réjussiez vous! Une grande nouvelle!

Ez az idegen szó olyan furcsán hangzott ebben a mestergerendás, egyszerű hátsban.

Hanem a sorsnak kegyetlen ültei vannak. A mig az öreg Szánthó éjt-napot együvé téve dolgozott hogy vagonyt gyűjtson, addig csoda

Az apa.

Irta: Pakots József.

Az öreg Szánthó kezébe fogott egy ácsplajbást és számadást csinált. Mikor végzett a számadással, kipirult az arca a lázas örömtől és elkezdett hahózní:

— Hé! Hahó! Anyjukom édes! Gyere csak!

A vén szolgáló, aki a pitvarból épen egy megkopasztott csirke tollal söpörte ki, seprővel a kezében megjelent az ajtó küszöbén és ijedten mondta:

— Kit tetszik szólítani a tekintetes urnak, csak tán nem a tekintetes asszonyt? Hiszen már hat esztendeje, hogy meghót a jó lélek!

Es keresztet vetett magára a nagy megrökönyödéstől.

Az öreg Szánthó egy kissé bambán bámult a cselédre, aztán zavartan motyogta:

— Nem jól hallottad, Trézi. Teged hittalak.

— Már hogy engem?

— Igen hol a kisasszony?

— Még nem jött haza a sétából. A francia frájlával ment.

— Jól van, csak ezt akartam tudni.

Trézi visszavonult. Az öreg Szánthó pedig bement az oldalszobába és megállt egy falra akasztott kép előtt. A kép olajba festve a feleségét ábrázolta, a jó, hűséges hitvestársát, aki hat évvel ezelőtt itt hagyta őt elment egy csöndesebb világba, ahol már nincs gond és vesződség. Itt hagyta egyetlen gyermekükkel, szerető szívüknek finom és gyengéd hajtásával, Marika leányukkal, aki csak tíz éves volt akkor, mikor lesikkolt szép, szőke fejről az édesanya puha, simogató keze.

Az apára maradt akkor a leány, az öreg apára, aki mélyen atérezte a nagy felelősséget, amely abban a pillanatban, hogy az anyagi kéz mereven elnyúlt, reá háruit. Az öreg Szánthó Gáspár keményen vetette fel a fejét. Erős, elszánt fej volt, nem ismerte a szédülést, még az olyan sötét és végtelen mélységű örvény szélén sem, mint aminő a szerető hitves sirja. De hát Szánthó Gáspár ácsmertertségen kezdte az összebíró életét, nem csoda ha nem egykönnyen szédült. Anyi-

NÉVJEGYEK

A LEGSZEBB KIVITELBEN KÉSZÜLNEK
LANDESMANN MIKSA ÉS TÁRSA
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SÁTORALJAUJHELY.

A nagyfontosságú értekezletről az alábbiakban számolunk be részletesen.

Mikép szervezkedünk?

Mecner Gyula főispán megnyitja az értekezletet és szívesleg szavakban üdvözi a megjelenteket. Midőn a kolera — ugymond — felmerült Magyarországon az illető hatóságok saját hatáskörükben mindent elkövettek a fenyegető vész leküzdésére. Azonban a legtökéletesebb hatósági intézkedéseknek is csak akkor lehet foganatja, ha a társadalom a végreható hatalomnak segítségére siet és pedig nem csak abban, hogy intézkedéseinek érvényét szerezze, hanem abban is, hogy az emberszeret fegyvereivel küzd a fenyegető veszedelem ellen. Bár a veszedelem elmúlt, mindazonáltal az óvatosság fozokozott figyelem köteleessége mindenkinél, hogy a fenyegető vész fejét újból fel ne üthesse. A belügyminiszter leiratban szólította fel őt, mint a vármegye vezetőjét arra, hogy a jótékony egyesületek vezetőinek szervezése útján igyekezzék társadalmi uton mozgalmat indítani a kolera elleni védekezés ügyében.

Miniszteri leirat.

Dr. Kóncz Endre főispán titkár felolvassa ezután a miniszter leiratát melyben utasítja a főispánt, hogy a jótékony egyesületek vezetőit egybegyűjtve tömörítse őket olyan szervezetbe, melynek hivatása lesz a szegény népet a vész újból fellépése alkalmából társadalmi uton segíteni. Miután pedig a kolera elleni védekezésnek egyik leghatékosabb szere a tisztaság, vegyék programjukba, hogy a veszély fellépése esetén a szegény népet, ruhával, egészséges lakással, fűtőanyaggal és megfelelő táplálékkal fogják ellátni. De fontos teendőjék kell, hogy képezze a jótékony szervezeteknek az a kolera első tünetairól szakorok útján felvilágosítsák a népet.

Dr. Löcherer felszólalása.

Dr. Löcherer Lőrinc vármegyei főorvos volt az első főszóelő. Őt, mint szakembert elsősorban az előadások megtartása érdekli. Nagyon fontos, hogy a nép kellő kioktatásban részesüljön a járvány elleni védekezést és a betegség felismerését. Ezen ismeretek terjesztését megrendelhetik: vagy előadások útján melyeken a járási és községi orvosok előszóval oktatják ki a né-

pet, vagy irodalmi uton, a betegség elleni védekezés módjait népies nyelven tárgyaló füzetek terjesztésével. Ilyen füzetek már vannak is. Dr. Katona Borsodvármegyei tisztifőorvosa bocsátott közre egy ilyen népies nyelven megírt füzetet, mely kiválóan szolgálja a célt és amellyel potom 20 fillérért beszerezhető.

A főispán

feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a jótékony egyesületek vezetői járásonként, sőt — ha lehet — városokként szervezzék a bizottságokat. Szerencsén, Sárospatakon, Sátoraljaujhelyben, Királyhelmeceen, Nagymihályon, Homonnán már vannak jótékony egyesületek, amelyek szervezkedhetnek, a többi nagyobb helyen pedig szervezni kell az egyesületet. És ezeknek a szervezeteknek a programjába tartoznak a nép felvilágosítását célzó előadások tartása is. Igaz ugyan, hogy a megjelölt jótékony egyesületek majdnem kivétel nélkül felekezethez tartozók, de erre a célra, felekezetre való különbség nélkül szervezkedni kell mindenkinél. Felkéri az alispánt, hogy a szóbanforgó kérdésben mondja el véleményét.

Dókus Gyula

alispán minden tekintetben helyesli a mozgalom szervezését. Igaz ugyan, hogy a kolera most szűnhet, de 1873-ban is így volt és ősszel, ilyen időjárás alkalmával lépett fel hatalmas erővel a kolera. Nincs tehát kizárva, hogy most is újból felüti fejét a veszedelem és végigszáguldja az országot. Szükségesnek tartja, hogy a főlzolgabírák társadalmi uton szervezzék járásonként a jótékony egyesületeket, de szükségesnek tartanak, ha ezek a szervezetek községenként alakulnának. A szervezés munkáját a községek lelkesítései és tanítói végeznék, akik a szervezetet a községek értelmesebb hölgyeiből alakítanák meg, ahol pedig ez lehetetlen, ott a községek előjáróságai alakuljanak ilyen szervezeté. "Mennél szélesebb körben történik — ugymond — szervezkedés, annál nagyobb eredményeket lehet elérni. Egyelőre azonban csak a szervezés munkáját kell elvégezni, a miködésüket — nehogy kimerüljön idő előtt a társadalom — csak a veszély beálltával kell megkezdeni. A főorvos által ajánlott füzetek megrendelését szükségesnek tartja és azok az olvasni tudó nép közt volnának szétosztandók.

zása. És elutazott Marikával. A nevelőnőt is magukkal vitték, hadd legyen Marikának még valakije.

A tengeri levegő, a melegengető tüzes nap mintha használtak volna az öreg Szánthónak. Az első hét végén kezdte jobban érezni magát. Kerekesszéken kivetítte magát a tengerpartra és félnapot átszunyókált a napon. Utána szinte újra erősekké érezte magát. Mikor visszatért a hotelbe, jókedvével mondta a hotel tulajdonosnak, akivel a halba talákozott: — Küldje fel kérem a heti számlát!

A hotelier felküldte a számlát. Az öreg Szánthó, amikor megpillantotta a drága költségjegyzéket, majd elajult. Rettentő pénzt emésztett.

Nagyon levert lett. Nem szólt senkinek semmit, de másnap ismét rosszul érezte magát. A második héten az idő sem kedvezett annyira, a tengeren bőra volt, hűvös szelek borzongatták meg a kert pálmáit és a betegnek a szobában kellett tartózkodnia. A hét végén pedig megint kérte a számlát és aznap este újra tüdővézése támadt. Az orvos azt mondta, hogy valami nagy belső

Határozat.

A főispán minden tekintetben osztja az alispán álláspontját és különösen helyesli, hogy a főlzolgabírák végezzék a szervezés munkáját, mert szükség van külső mozgató erőkre, akik a társadalmat tömörítésre serkentsek. Majd összegezve a gyűlésen elhangzottakat a következőképp mondta ki a határozatot:

1. Felkéri az alispánt, hogy a főlzolgabírák útján hasson oda, hogy a jótékony egyesületek rendezzenek lehetőleg községenként előadásokat, melyeken a járási- kör- és községi orvosok világozták fel a népet a kolera elleni védekezés módozatairól és ösmertessék meg a népet a betegség első felismerhető jeleivel. Az alispán tegyen előterjesztést a vármegyének, hogy dr. Katona-főle felkérje a nép közt való kiosztás céljából 1000 példányban rendelje meg.

2. Felszólítja a jótékony egyesületek elnököseit, hogy a kolera elleni védekezés céljából szervezetbe tömörüljenek, az alispánt pedig felkéri, hogy — ott ahol jótékony egyesületek nincsenek — a főlzolgabírákat az ilyen szervezetek megalakítására hívja fel, ahol pedig értelmesebb hölgyek kellő számban nincsenek, a községi előjáróságokat tömörítsék ilyen szervezetbe.

A gyűlés d. u. háromnegyed három órakor ért véget.

A tállyai vándorgyűlés.

Nagyon érdekes és a tokaji bortermelőkre nézve rendkívül értékes lesz az a szőlészeti vándorgyűlés, amelyet herceg *Windisch graetz* Lajos védnöksége és *Bernáth* Béla díszelnöksége alatt vásárnapi délelőtti 10 órakor tartanak Tállyán.

Az ország első szakemberei fogják itt ismertetni azokat a kérdéseket, amelyek ma gyakorlatilag legjobban érdeklik a szőlőgazdákat s amelyek megismerése és helyes megoldása valóban létérdeke a Hegyaljának. Ilyen a *peronospora* elleni védekezés kérdése és ezután a tavalyihoz hasonló katasztrófának elejét veshessük s ilyen az *oltványoszlók pótlásának* kérdése, amelynek he-

felindulás miatt. — Nagyon rossz éjszakát töltött rá.

Másnap reggel aztán a következő különös parancsot adta Marikának:

— Ird meg a Trézsinék, hogy csomagolja be gondosan az édesanyád olajfestésű képét és küldje el ide!

A harmadik hét is végére jár, amikor a kép megérkezett. Epen a heti számlát forgatta kezében a beteg. A képet odafüggesztette az ágyával szemközti és mindenkit kiküldött a szobából, Lára lehetett, mert rögtön elkezdett a képpel fennhangon vitatkozni.

— Beláthatod anyjukom édes, hogy nem tehetek róla. Én a komisz be tegség levart a lábamról. Ötszáz pengő forintot költöttem el három hét alatt, Sok, ugy-e nagyon sok? Az édes lányunkotl veszem el. De hát mit csináljak? Mondd, mit csináljak?

A beteg makaesul nézte a képet és egyre elborult az arca. Aztán keserűen tört ki:

— Látom, jól látom, hogy haragszol rám. Igazad van. Meglopom a lányomat. És mi lesz még, Istenem mi lesz még? Évekig elhuzhatom

lyes megoldásától függ a Hegyalja jövője.

Ezek a fontos kérdések kerülnek megvitatásra s megvilágításra a vasárnapi vándorgyűlésen, amelynek rendezésével igen nagy szolgálatot tett a bortermelő közönségnek a tarcali vinclérskola agilis igazgatója, *Hegedűs* Sándor. Tekintettel a mutatkozó nagy érdeklődésre még egyszer közöljük itt a gyűlés programját:

A gyűlést dr. Istvánffy Gyula tud. egyetem tanára szőlészeti kísérleti állomás és ampelológiai intézet európai hírességű tudós igazgatója a mustnak fajlesztőkkel való erjesztését szemléltető módon fogja bemutatni és ismertetni. A vándorgyűlésen továbbá az ez évi tapasztalatok, a jövő évi tennivalók és különösen a Tállyán igen jónak bizonyult töképteljárás lesznek megbeszélve, illetőleg ismertetve. A m. kir. földmívelésügyi kormány képviselőjének jelenlétében megtartandó vándorgyűlés egyik előadójul felkérte még Kosinszky Viktor kir. tanácsos, szőlészeti és borászati felügyelő is. A résztvenni szándékozók felkértek, hogy részvételi szándékukat legkésőbb f. évi november hó 2-ig a tarcali vincellérskola igazgatóságához egy levelezőlapon (az egy községbeliek együttesen) oly címből bejelenteni sziveskedjenek, hogy a Tállyán rendezendő közelebbről idejkorán gondoskodás történhessen. Szerencséről Tállyára a továbbutazás az onnan 9 órakor induló tehervonatnhoz szűkösszerint csatló szemelvényos-ikban fog történni.

A képzőművészet érdekében.

A képzőművészeti társulat kiállítása Sátoraljaujhelyben.

Értekezlet a vármegyházán.

Az Országos Képzőművészeti Társulat programjába vette nehány évvel ezelőt a felvidéki vándorkiállítás rendezését. 4 évvel ezelőt voltak az első ilyfajta kiállítások, melyek, hogy milyen sikerrel végződtek, fényes tanujele, hogy a társulat ez évben

egy és lassankint elfogom hordálni a lányunk minden pénzét. Nem lesz majd semmije. Koidus lesz, úgy marad mint az ujjam. A mi édes gyermekünk, a mi szép virágszálunk. Jaj Kint hevesen zörgette a bőra az ablakot. Nagyon viharos csunya idő járta a tengermelléken. A beteg felnyögött és tovább beszélt. A szavai egyre zavarosabbak lettek és könnyek pergetek végig öreg, megviselt arcán:

— Rossz kutya ember vagyok, anyjukom, Ne nézz rám olyan szemrehányóan. Rossz kutya ember vagyok.

Elhallgatott. A képet nézte sokáig, éles vérese tekintettel. — Egyszerre csak valami különös gondolata támadhatott, mert az arca kifényesült az örömtől és levegőt után kapkodva, mohón tördelte a szavakat:

— Megvan! Megvan! Nem vagyok már kutya ember, anyjukom! Ismered meg, hogy nem vagyok. Nem teszem koldussá a lányunkat. Meglátod. Na, mosolyogj már rám. Nem mosolyogsz? Látom nem hiszel nekem. Hát várj csak. Mindjárt látni fogod.

Magyar-Francia biztosító intézet sátorajaujhelyi főügynöksége Landesmann Miksa és Társánál Sátorajaujhely Rákóci-utca 1 sz.

megismétli a kiállításokat azokban a városokban, melyeket ezélt 4 évvel már felkerestek. Eddig Egerben, Miskolcon, Kassán rendeztek már kiállításokat most pedig Eperjesen vannak. Mindenütt a legnagyobb lelkesítéssel fogadták a magyar festőművészek legkiválóbbjainak alkotásait.

Es érthető is. A magyar festőművészet ma olyan fokozott áll, hogy az összes kulturnemzetek legteljesebb előismerését sikerült kivívunk. A magyar festőművészet az, amely nekünk a külföldön hírt, dicsőséget, előismerést szerzett; kötelességünk tehát, hogy ezt a magyar faj művészi kiválóságát hirdető kiállítást igaz, lelkes szeretettel fogadjuk.

Es mint minden, szépnek, nemesnek, úgy ennek a vándorkiállításnak is a hölgyek köréből kerültek ki a leglelkesebb pártfogói. Minden városban hölgybizottságok alakultak kiállítások kiadására. Városunk hölgyei sem maradtak hátra a művészetért megindult e nemes versenyben és hétfőn délután megalakították a Sátoraljuhelyi kiállítás hölgybizottságát.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Megnyitás.

3 órakor délután nyitotta meg meg Meezner Gyula főispán az értekezletet és miután szíves szavakkal üdvözölte a megjelent hölgyeket, bemutatta Balogh Bertalan, a képművészeti társulat igazgatóját, mint aki az értekezlet eljött üsmertetni fogja.

Az értekezlet célja.

Balogh Bertalan átadja az értekezleten megjelent hölgyeknek gr. Andrassy Gyula elnök üdvözlőt és előzetes köszönetét, azért a fáradságot, mellyel a hölgyek a kiállítás érdekében előmozdítani fogják. A kiállítások — úgymond — általában kulturális célt szolgálnak a mezőgazdasági és ipari kiállítások ezenkívül még nemzeti célt is szolgálnak. Nálunk azonban a művészeti kiállítások is szolgálják a nemzeti célt. Ezek óta törekednek a kormányok, hogy a külföldnek rólunk táplál

A beteg nagy öröködéssel föltápaszkodott az ágyból és le lépett a földre, úgy, ahogy volt hálóköntésben, odavaszorgott az ablakhoz és közben folyton a képet nézte. A keze az ablak kilincset kereste. Kint fújt, sivitott, nyöszörgött a hűvös szél, a tenger nekilendült a szigetnek és mintha ágyukat süttöttek volna el, olyan dördüléssel csapkodta a sziklás partot. A bóra dühöngött.

Az öreg Szánthó sugárzó arccal nézett a képre és lázasan motyogta: — Hát ide néz. Minden rendben lesz. Röggtön rendben lesz. Ahá! Már kezd el mosolyogni. Igen, tudom, már sejtet a szándékomat. Eltálatad. Én meg fogok halni, hogy a pénz megmaradjon. A pénz minden, a beteg apa semmi. . . Röggtön. . .

Az ablak zára nyikorgott s a fél szárny kipattant. A szobába élesen, vadul süvített be a szél, nekicsapott az egy szál ruhában álló, lázas testű embernek. Az öreg Szánthó még akart valamit mondani, de a hideg levegő belesivított a tüdejébe, elkádt a lélekzete, kinyitotta a torkát s a következő pillanatban forró, piros zuhatag tört ki a szájából. Esméletlenül esett össze.

Mire Marika bejött a szobába, már árva volt. Gazdag árva. A háta mögött a francia kisasszony üdten csapta össze a kezét:

— Pour le Dieu! Quelle malheur! Quelle grande malheur! . . .

rossz véleményét megváltoztassák. Munkájuk azonban eredménytelen maradt. Es a mi politikai és diplomáciai uton lehetetlennek bizonyult, azt elérték a művésztől. 10 évvel ezelőtt, a párisi kiállításon érték el az első nagy sikert festőink és ezzel a sikerrel megalapították az ország jó hírnevét. Hogy milyen volt a Párisban elért siker, annak legényesebb bizonyítéka, hogy az argentinai kormány 60000 koronát szavazott meg azért, hogy a magyar festőművészek a kiállításukon részt vegyenek. A magyar kormány azonban bizonyos politikai okokból nem fogadta el a meghívást. Tavaly Veneziában és Münchenben voltak nagy sikereik festőinknek, sőt Veneziában már állandó kiállításunk is van. Ez évben Münchenben állították ki Szinyey képeit és olyan sikert értünk el, hogy például a Münchener Allgemeine Zeitung, amely eddig a legvalóságosabb módon tálalja a magyarokat, most a legnagyobb előismerés hangján ir róltunk, Berlinben míg az összes nemzetek csak 1—1 termet kaptak, a magyar festőművészeknek 2 és egy fél termet adtak és most már a berlini sajtó is elismeri kultur mi voltunk. A külföldön már elismerik művészi képességeinket, jó volna ez a művészet, ha benne volna már a nemzet szeretetében is. A magyar tanrendszert nem vette programjába a művészetek ápolását, pótolni kívánják hat ezt azzal, hogy a vidéki központokat felkeresik a legművészeiből festményekkel. Ezt a célt szolgálja honfiai erény. Majd fejtegette, hogy a művészet megszeretése mily átalakító hatással van a lélekre és az ideai kiállítások eredményét üsmertette. Beszédét azzal végezte, hogy 134 legkiválóbb magyar művészt kiállítását támogatni mindenkinek kötelessége és azért kéri, hogy a zempleni hölgyek is vegyék ki részüket a művészet pártolásából és alakítsák meg a zempleni megyei hölgybizottságot.

Tisztkar.

Miután senkinek észrevétele nem volt, az elnök főispán kijelentette, hogy a hölgybizottság megalkult. Védnöké egyhangú lelkesséssel: gr. Andrassy Gyulánét választották meg. Elnökök lettek: br. Senyey Pálné, gr. Hadik-Barkóczy Endrene, gr. Andrassy Sandorné, gr. Malatló Józsefné, hg. Windischgratz Lajosné, Szatay Sandorné, gr. Szchenyi Lászlóné, Mezner Gyulané, Dokus Gyulané, Dokus Eráné, zempleni Moskovits Gizéne, dr. Rosenthal Sandorné és öz. Kazinczy Artúrné. A választmányba, beválasztották zempleni vármegye összes művelt hölgyeit. Az értekezlet d. u. 4 órakor ért véget.

HIREK.

— **Patkányirtás a vágóhídon.** Annak megalapítása céljából vajjon tényleg elhurcolhatják-e a patkányok a mérget, a vágóhídi hűtőkamrában levő húst megfertőzhetik e, érdeklődünk a városi tanács több tagjánál, vagy pláne mérgezésről szó se lehetett. A tényállás röviden az, hogy tekintettel arra, miszerint a mérsárosok állandóan panaszkodtak, hogy a hűtőkamrában a patkányok annyira elszaporodtak, hogy a húst állandóan megdézsmálják, harpdalják s így befertőzik, kérték a polgármestert, hogy valamilyen módon segítsen ezen a szerencsétlen állapotban. Lipschitz Lajos patkányirtó jelentkezett a városnál, hogy hajlandó az összes városi épületeknél a patkányirtást 180 koronáért elvégezni. Fizetést csak teljes eredmény esetén kér. Erre a tanács en-

gedélyt adott az irtásra, miután előzőleg meggyőződést szerzett arról, hogy a mérget az emberi életre és egészségre nem ártalmas, nem veszélyes, azt ugyanis patkányirtó hatóságai bizonyítványokkal igazolta. Az vágóhídon az irtásnál egy rendőrtiszt felügyelt, aki csak a jégveremben s nem a hűtőkamrában engedte meg az irtást. Az eredmény várakozáson felüli, veszélyről szó sincs.

— **A függetlenségi körből.** Némethy Bertalan, a függetlenségi kör alelnöke ezen tiszteről ma, a kör elnökéhez intézett levelében, lemondott.

— **Elnök-választás.** A sátoraljuhelyi esperesszeghez tartozó görögkath. tanítók egyesülete f. hó 25-én Sátoraljuhelyen tartott közgyűlése Szétszócsky Agoston helybeli tanítót elnökévé választotta.

— **Eljegyzés.** Dr. Bettelheim Ignác ügyvéd eljegyezte Szöllösy Olga, Szöllösy Sándor leányát Sátoraljuhelyben. (Mindenkülön értesítés helyezett.)

— **Ertekezlet a népszámlálás ügyében.** A január 1-én kezdődő népszámlálásra nagyban folytak az előkészületek. Október hó 3-án nagy értekezlet volt a vármegyeházán Dokus Gyula alispán elnökelete alatt, melyen részt vettek a vármegye összes főszolgabírái és szolgabírái, valamint a jegyzők is nagy számban. Az értekezleten Truskocsy Jenő központi statisztikai hivataimok tartott előadást a népszámlálás mikénti fogantatásáról, a számláló biztosok és felügyelők kötelességeiről. Az értekezlet d. e. 10 órától d. u. 2 óráig tartott.

— **Népgyűlés a husrádrágás ellen.** A sátoraljuhelyi szocialdemokrata párt vasárnap d. u. 3 órakor népgyűlést tartott a "Vadászkürt" kertelyiségekben, melyen mintegy 200-an vettek részt. A népgyűlés a husrádrágás elleni demonstrációja volt a munkásságunk, akik legjobban érzik a husrádrágás súlyát. A népgyűlés elnöke Uhrinyi Imre, jegyzője Friedmann Mór volt. A napirendet Martos Manó, a Kassai szocialdemokrata párt titkára ismertette. Statisztikai adatokkal bizonyította, hogy sehol sem hágtt még olyan fokra a drágaság, mint éppen nálunk, a tejjel-mézrel folyó Kanaában. A drágaság okát abban látja, hogy az agráriusok megakasztják — a maguk anyagi érdekeinek fokozására spekulálva — az idegen hús behozataltát. A szarvasmarhaállományunk folyton kevesedik és az igények ezzel szemben folyton nőnek: a szerb határt a kormány nem akarja megnyitni s félve az agráriusok erejétől, mítmestesz a drágaság csökkentésére. A mi bajainkra csak egyetlen arkanum van s ez: az általános titkos választójog, mely gyökerükben változtat meg a magyar közviszonyokat. Olyan parlamentet kapnánk, mely akarná is, meg tudná is a népjólétet teremteni. Az általános s titkos választójogért való harca hárja fejezi ezt a polgárságot és azzal fejezi be beszédét, hogy a férfiasan elszánt küzdelem nem maradhat eredménytelen. — A gyűlés 6 órakor ért véget a legnagyobb rendben.

— **Öngyilkos leány.** Szukenyi Erzsébet 16 éves dohánygyári munkánő szombaton délelőtt a feletti bánatában, hogy a gyárbiól elbocsátották, mérget ivott. A kórházba való felvételre csak kedden délelőtt jelentkezett, azonban ekkor már nem segíthettek rajta. Keddről szerdára virradó éjjel a kórházban meghalt.

— **A rendőrség havi jelentése.** A rendőrkapitány október havi jelentése most készült el. A jelentés a következő: A személy és vagyonbiztonság az elmúlt hónapban általában véve kellemes volt. Lopás büntette 5, lopás vétség 17, egyéni büntött vagy vétség 13 esetben fordult elő, illetőleg annyiszor fogsá-

fosztított nyomozás. Baleset bejelentés 8 történt, nagybombák jelentélen sérülésekről. E helyütt megemlítem, hogy 30-áról 31-re menő éjjel Varga János rendőr a Kazinczy utca külső részén négy gyanús alakkal találkozott, akik a rendőr látására elfutottak. Egyikük futás közben visszafordulva revolverből a rendőrről lőtt. Ezáltal ismét ki kell jelentenem, hogy a mai csekélyi rendőrlétszám mellett mikor a külső és most keletkezésében levő város részek csaknem teljesen őrízetlenek, a személy és vagyonbiztonság a kíváncsalmakhoz képest fenntartani nem lehet, miért is sürgősen kérem a rendőrség létszámának felemelése iránt már régebben tett előterjesztésemet tárgyalás alá vétetni. — A kihágási iktatóba beérkezett 129 ügydarab. Kiutasítottak, kitalítottak és eltoloncoltattak 41 a közbiztonságra veszélyes idegen illetőségű egyén.

A kötelező szeméthordásról szóló szabályrendelet 15-étől életbe lépett. Két fogattal azonban a szabályrendeletben előirt módon, mint a tapasztalás mutatja, a szeméthordást fogyanatosítani nem lehet, főképpen azért, mert igen sok udvarból még szekér számára kell kihordani a régebbi idő óta gyűjtött szemetet. Azoknak, akik a szabályrendelet értelmében a kötelező szeméthordás alól feloldhatók, e hó folyamán fogom a felmentést kiadni. A közfogyasztásra kerülő élelmiszerek a heti és napi piacon nemkülönben az elárusított boltokban rendszeresen vizsgáltattak és 73 liter tej megsemmisítették. Két tejszállító ellen folytak az eljárás.

— **Elveszett.** Szomotor és Szölöske között múlt hó 20-án egy kétcsöví lankaster vadászfegyver elveszett. A fegyver csövébe "Francz Pál kovács" volt bevéve. A megtaláló sziveskedjék a fegyvert a szolgabírói hivatalban átadni, ahol kellő jutalomban részesül.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Poéta. Szegény — nikás! Hát neki ilyen sorsra kellett jutni, hogy ön akarja legyűrni? Es bár előismerjük kedves barátunk az ön kiváló versírói képességét, de azért mégsem vagyunk hajlandók — nikás! — ön kedvéért kiszoritani hasbjainkról. Nem, erre még nem vagyunk kaphatók. Azonban egyezünk ki, hajlandók vagyunk az ön versét is közölni, — de csak itt, a szerkesztői üzenetek között. Es hogy ebből későbbünknek látható jelét adjuk; ime itt a zöngeményi:

Strófák az uhelyi villanyosról.
(Egy jövőbeni városi közgyűlésről).

Villanyosról szól az ének,
Összeülnek hát a vének
S kikül majd a végének:
"Kül villanyos a fenének!
Vesztegetni egy szót is kár.
Itt mindenki csak gyalog jár!

Az újság az hadd beszéljen.
Mert a konflis miből éljen
S majd mindenki attól féljen:
Elgázolják egy szóp éjjen?
S ki az, kinek fogja vána
Villamosra s a Torzására?

Inkább kell itt a csatorna,
Mint minden vitézi torna,
Hisz az ember véro forma,
Ha egyszer csak felugorna
Villanyosra egy uhelyi,
Mert — nem vón e szokás helyi

El hát a terv, mondják büszül —
Mert az ember bele öszül.
Hisz nyakunkon ugy is ösz ül,
Tavasza meg tervet ö szül,
Ki a csatornát terve zte,
(Annak is az lesz a veszte.)

Ne verjük fejzeinket rossz fába,
Jó itt mindenkinél lába:
S a tanács nevet márkába.
Konzervatív. már hiába!
S ha még villanyos is menno,
Uhely — Azzia hogy lenne?

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐÉG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

Értesítés.

Van szerencsém Sátoraljaujhely város és vidéke n. é. közönségnek b. tudomására adni, hogy a sátoraljaujhelyi

jó hírű

„VADÁSZKÜRT“

szállodát és éttermet átvettem

és azt teljesen ujjonnan, a modern kor követelményeinek, megfelelően rendeztem be.

— A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri —

Kiváló tisztelettel:

VÉGH LÁSZLÓ

a „Vadászkürt“ szálloda bérloje.

Kiadó Eladó

azonnal a Kossuth-utcában
2 lakás, bolthelyiség és
a Kazinczi-utcában
egy bolthelyiség.

Bővebb felvilágosítást nyújt:
Markovics Miksa Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca.

Császárfürdő

Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmaarend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, különleges lezaptfürdők, lezaporogatások, uszodák, külön hőlgyek és urak részére, Török-, kő- és márványfürdők; hőlgy, szénasavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nincs. Prospektusai ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

900 -öles szőlő 300 -öli gyümölcsösrel a sátoraljaujhelyi hegyen. Értekezni lehet KISS SÁNDORRAL Schön V. utca 17 szám.

Kiadó

november 1-től a kath. kör. házában (a törvénytárral szemben) a jelen-

legi hentesüzlet és a középső kis üzlethelyiség, jutányosan. — Bővebb felvilágosítás a körli helyiségen nyerhető.

Kiadó

utcai garçon butorozott szoba. Kazinczy-utca 44. sz. Szemben a tvszékkal.

XXX ik évfolyam.

XXX-ik évfolyam.

BUDAPESTI HIRLAP

Főszerkesztő és laptulajdonos:
RÁKOSI JENŐ

Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb
politikai napilapja.

Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel.

Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. — Egyes példány ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz.

Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a

BUDAPESTI HIRLAP-ot.

SALGÓTARJANI

Köszénbánya Részvénytársulat

széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLÁR és NEUMAN cégnél

Sátoraljaujhely

rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minőségű apró és durva szemű kétszer mosott kovács szén és kokszt valamint porosz briket kapható.

Superfosfát-műtrágya.

Káli-só

Eladó ház.

Az Andrassy-utca 66. számú 3 utcára nyíló sarokház, mely 4 lakosztályból és mellékhelyiségekből áll, eladó.

Bővebbet ugyanott.

Több uri ember

teljes ellátást vagy pedig csak kosztot kaphat.

A cím megtudható a kiadóhivatalban.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

SCHÖN SANDOR ÉS BARNÁ D. CZÉG

Sátoraljaujhelyi divatáruháza

összes raktáron levő áruit az üzlet végleges feloszlata folytán

feltűnő olcsó árban kiárusítja.

Ezért mindenki helyesen és okosan cselekszik, ha e kiváló alkalmat felhasználva, szükségletét ezen cégnél szerzi be.

Raktáron vannak: női és férfi ruhakelmék, vásznak, női és férfi fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, szőnyegek és függönyök nagy választékban.

Feltűnően olcsó árak.